

ZASTOSOWANIA METOD ANALIZY ARGUMENTACJI W TEORII SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

Marcin Koszowy

Uniwersytet w Białymstoku

Jednym z celów współczesnej teorii argumentacji jest uzasadnienie stanowiska, że metody analizy argumentacji są przydatne w teorii sztucznej inteligencji. Według teoretyków argumentacji (Frans H. van Eemeren, Rob Grootendorst), na analizę argumentacji składają się (1) czynności identyfikowania przesłanek entymematycznych (przesłanek domyślnych) w rozumowaniach przeprowadzanych w argumentacji oraz (2) czynności rekonstruowania schematów argumentacji. Rekonstruowanie owych schematów polega na (a) wyodrębnieniu najważniejszych elementów argumentacji, m.in. tez, argumentów podawanych na rzecz tez oraz pytań stosowanych w argumentacji, (b) określeniu relacji zachodzących między wyróżnionymi elementami (np. na wskazaniu, czy przesłanki w rozumowaniach stosowanych w argumentacji wspierają wnioski łącznie, czy niezależnie od siebie), (c) zilustrowaniu tych relacji za pomocą graficznych schematów argumentacji.

Celem referatu jest charakterystyka i ocena skuteczności metod analizy argumentacji dokonywanej za pomocą schematów zaproponowanych przez Douglasa N. Waltona (opartych na strategiach stawiania pytań) oraz opracowanego przez Chrisa Reeda i Glenna Rowe'a programu Araucaria, dostarczającego narzędzi graficznej prezentacji struktur argumentacji. Autorzy stosujący wymienione metody twierdzą, że są one przydatne do oceny poprawności argumentacji, ponieważ mogą posłużyć do identyfikowania błędów argumentowania (m.in. chwytów erystycznych). Celem badań prowadzonych przez autorów jest opracowanie programów komputerowych, służących do określania struktury argumentacji i identyfikowania błędów argumentowania. Ograniczenie tego projektu polega na tym, że określenie struktury danej argumentacji nie jest warunkiem wystarczającym do ocenienia, które z wyróżnionych argumentów są bardziej istotne od innych.

Główny problem związany z realizacją projektu Waltona, Reeda i Rowe'a można wyrazić za pomocą pytania: czy zaproponowane przez autorów schematy argumentacji mogą być przydatne do generowania przez programy komputerowe rozumowań „przeprowadzanych środkami języka naturalnego, dla których nie ma odpowiedników w logice symbolicznej”? (Witold Marciszewski). Niezależnie od tego, jaka będzie odpowiedź na to pytanie, schematy argumentacji stanowią skuteczne narzędzia graficznego prezentowania struktur bardzo złożonych argumentacji, co ułatwia ocenę ich poprawności.